

Liittokierroksella kiho mukana

Siitä on jo kauan, kun EK ilmoitti, ettei tupoja tule. Työehtosopimusneuvottelut piti EK:n linjauksen mukaan hoitaa liittojen alakohtaisissa neuvotteluissa niin, etteivät keskusjärjestöt ole neuvotteluosapuolina. Myös yrityskohtaisuutta on linjan mukaan lisättävä.

EK:ssa on sen verran kovapalkkaisia toimihenkilöitä ja puheenjohtajia, että arvelin heidän tarkoittavan sitä, ettei tupoja tule ja että liittokierroksella liitot neuvottelevat. Ei EK kuitenkaan malttanut pitää näppejään irti neuvotteluista, vaan hääri kihona ja vaikeutti neuvotteluja.

EK on aivan oikeassa siinä, että työnantaja- ja työntekijäliitot tuntevat alakohtaiset asiat paremmin kuin keskusjärjestöt. Rakennusteollisuuden firmojen liitto tuntee firmojen asiat ja kannat paremmin kuin EK. Olen myös varma siitä, että Rakennusliitto tietää paremmin kuin EK sen, mitä rakennusteollisuuden työntekijät pitävät oikeina työehtojen kehityssuuntina. Firmit ja työntekijät tuntevat myös alan arkitodellisuuden.

Tästä seuraa se, että esimerkiksi rakennusteollisuuden neuvottelupöydissä tiedetään, kuinka alan yrityskohtaista sopimista pitää viedä eteenpäin ja kuinka sitä ei pidä kehittää. Liitoilla on siis paras tieto siitä, miten kehittää neuvottelujen avulla tasapainoisesti ja turvallisesti alan ja sen työntekijöiden toimintaedellytyksiä.

Onkin kysyttävä, miksi ihmeessä työnantajien keskusjärjestö tällä liittokierroksella runnoi neuvottelupöytiin jopa sellaisia tavoitteita, joista olisi ollut ilmeistä haittaa rakennusteollisuuden yrityksille? Eikö puheilla alakohtaisuudesta ja yrityskohtaisuudesta ole mitään merkitystä?

Yrityspotti tarkoittaa jatkuvaa riitelyä

Mitähän rakennusalan isot ja pienet johtajat, työpäälliköt, työmaapäälliköt ja pienyritysten vetäjät oikeasti ajattelevat esimerkiksi siitä, että osa liittojen sopimasta palkankorotuksesta pitäisi tällä alalla jakaa yrityskohtaisesti? On ilmeistä, että monille aloille tämä malli sopii, koska yrityskohtaisista poteista on sovittu.

Rakennuslalla yrityspotti olisi kuitenkin johtanut liitot ja yritykset sekä niiden työmaat jatkuvaan ja kalvavaan riitelystä, ilman aikuisen vinoiluun ja pahaan mieleen sekä työilmapiirin heikkenemiseen, johon alalla on aivan riittävästi painetta muutenkin. Varsinaista jatkuvaa neuvot-

telua! Sitä paitsi pienyritysvaltaisella alalla yrityspotit jäävät jakamatta.

Korvaava työ ei ole tästä maailmasta

Toinen todella kaukaa haettu tavoite on korvaava työ. Yritykset ja työntekijät tietävät takuuvarmasti, millaista elämä rakennusteollisuuden työpaikoilla on. Raaka malli, jolla runtataan tapaturmatoipilas työmaalle, ei voi huonommin sopia minnekään muualle kuin rakennusteollisuuden työpaikoille. Tämä keskusjohdettu ajatus oltiin silti sullomassa alalle yli ala- ja yrityskohtaisen tiedon. Järki kuitenkin voitti.

Palkka-ankkuri on oma lukunsa. Neuvottelutuloksiin sisältyvä yhden vuoden vaatimaton palkkaratkaisu osattiin kyllä sopia ilman keskusjärjestöohjausta alan tilanteen mukaan. Silti EK häiriköi palkkaratkaisunkin tekoa niin, että rakennuslallakin oltiin ajautumassa työtaisteluun parin sentin takia. Samalla, kun alaa painostettiin työtaisteluun, nostettiin rähäkkää kansalaisoikeuksia, kuten lakko-oikeutta vastaan.

Työmarkkinoille on ilmaantunut itse itsensä valinnut tuomari, joka jakaa keltaisia ja punaisia kortteja, haluaa määrätä säännöt, muuttaa niitä kesken pelin ja tulkita niitä itse. Tuomari haluaisi myös vastapuolen joukkueen maalivahdin pois.

Tämän tuomarin diplomatia näyttää ehkä järjestykseltään herrojen vastaanotoilla ja rahamiesten cocktail-ringeissä. Työpaikoilla tätä eleganttia linjaa pidetään ilmauksena isäntävallasta, jonka taltuttaa vain palkansaajien liittorajat ylittävä yhteistoiminta. Sitä saa, mitä tilaa.

Neuvottelutulokset kuitenkin saatiin aikaan alan sisällä. Se on hyvä merkki tulevaisuuttakin ajatellen. Uudet sopimukset ovat jäsenistön arvioitavina. Saimme työehtoihin joitakin parannuksia. Työ jatkuu. Seuraava palkkoja koskeva väantö alkaa vuodenvaihteessa. Rauhanomaista painostusta tarvittiin ja se tehoi riittävässä määrässä.

Kiitokset jäsenille ja ammattiosastoille ylityökiellon pitävyydestä ja toimista, joilla sitä tehostettiin. Tästäkin kierroksesta saatiin hyvää oppia vastaisen varalle.

Matti Harjuniemi
puheenjohtaja

Liukuva työaika

Rakennusalan ja maalausalan työehtosopimuksiin sovittiin kokeiluluontoisesti mahdollisuus sopia liukuvasta työajasta. Rakennusliiton puolelta halutaan nähdä, voivatko joustavammat työn alkamis- ja päättymisajat parantaa työntekijöiden työssä viihtymistä ja tehdä ihmisten elämää helpommaksi.

Liukuvan työajan käytöstä pitää sopia kirjallisesti yrityksessä työntekijän ja työnantajan kesken. Mutta kun sopimus on tehty, työntekijä saa itse täysin vapaasti liukumarjojen puitteissa päättää, milloin työhön tulee ja milloin sieltä lähtee. Jos homma ei suju niin kuin on oletettu, työntekijä tai työnantaja voi irtisanoa sopimuksen viikon irtisanomisajalla. Sen jälkeen palataan normaaliin työehtosopimuksen mukaiseen työaikaan.

Enimmäisliukumarajat ovat aamulla 6.00–9.00 ja illalla 14.30–17.30. Lyhyemmistäkin liukumarjoista voi sopia, esimerkiksi 6.30–8.00 ja 15.00–17.00, ihan miten hyväksi ja tarpeelliseksi havaitaan ja mikä on työn teon kannalta mahdollista.

Kun työn alkaminen ja päättymisen eivät ole sidottu kiinteään kellonaikaan, tehtyä työaikaan pitää seurata muuten. Se voi tapahtua yksinkertaisesti työntekijän pitämällä tuntikirjanpidolla, mutta on mahdollista käyttää myös sähköisiä järjestelmiä.

Päivittäistä työaika ei seurata, vaan viikoittaista keskimääräistä työaika. Jos työajan lyhennysjärjestelmää ei erikseen noudateta, viikkotyöaika on keskimäärin 38 tuntia ja muutoin 40 tuntia. Keskimääräisen viikkotyöajan ylitys saa enimmillään nousta +40 tuntiin ja alitus -40 tuntiin. Palkka maksetaan tehtyjen työtuntien mukaan ja palkka kerryttää aina vuosilomaa, työajan lyhennystä ja arkipyhäkorvausta.

Ylitöitä tehdään jatkossakin

Ylitöitäkin voidaan edelleen tehdä. Jos työnantaja pyytää työntekijää ylitöihin, vuorokautisen ylityökorvauksen maksaminen alkaa sen jälkeen, kun vuorokautinen työaika on ylittänyt kahdeksan tuntia ja viikoittaisen ylityökorvauksen maksaminen, kun viikkotyöaika on ylittänyt 40 tuntia. Työntekijän oma-aloitteisesti liukumarjojen puitteissa tekemät yli kahdeksan tunnin työpäivät tai yli 40 tunnin viikot eivät oikeuta ylityökorvaukseen, vaan ne kerryttävät plus-saldoa, joka puolestaan mahdollistaa lyhyempien päivien ja viikkojen tekemisen.

Liukuvan työajan järjestelmä on rakennuslalla ja yleensäkin teollisuudessa outo. Mitään ihmeellisiä sudenkuoppia tämä ei kuitenkaan sisällä. Vastaava työaikajärjestelmä on ollut käytössä esimerkiksi valtion ja kuntien virastoissa vuosikymmeniä, eikä se ole aiheuttanut mitään ongelmia, päinvastoin.

Läheskään kaikki eivät liukuvaa työaika voi käyttää, mutta siitä ei pidä hermostua. Suoranainen hyöty järjestelmästä on ainakin pieniä lapsia aamulla hoitoon vieville.

Myös työnantaja hyötyy siitä, että työntekijät aloittavat työt heti töihin tultuaan ja voivat halutessaan lopettaa päivänärkevän työkokonaisuuden päätteeksi. Esimerkiksi tunti-hommina muuraava muurari lopettaa, kun pytyt ovat tyhjät, ei kelloa katsoen.

Kyösti Suokas
toinen puheenjohtaja

ASFALTTIALA

Palkat

1.5.2010 lähinnä alkavan palkanmaksukauden alusta lukien
 – Yleiskorotusta enintään yksi prosentti.
 – Taulukkopalkkoja korotetaan enintään 0,95 prosentilla.
 – Urakkahinnoitteluja korotetaan enintään 0,95 prosentilla.
 – Keskenäisten urakoiden jäljellä olevaa osaa korotetaan yhdellä prosentilla.

Työajan sijoitus

Mikäli tavanomaisesta poikkeavaa työaika (siirretty työaika) ei ole järjestetty edellä esitetysti, työntekijällä on oikeus korvaukseen siirretystä työajasta. Korvaus tästä säännöksessä tarkoitetusta siirretystä työajasta määräytyy 6§:n 3-kohdan mukaan.
 3 §:n 4 kohdan 3. kappaleessa tarkoitetusta siirretystä työajasta maksetaan kello 16.00–21.00 välisenä aikana tehdystä työstä korvauksena kohdan 1 suuruinen korvaus (kello 21.00–05.00 välisenä aikana korvaus määräytyy kohdan 2 mukaan)
 1. Vuorotyössä maksetaan iltavuorosta 1,33 euron suuruinen lisä.
 2. Työstä jota tehdään kello 21.00–05.00 välisenä aikana, maksetaan 3,22 euron suuruinen lisä.

Tuotantopalkkio

Tuotantopalkkauksesta voidaan paikallisesti sopia toisin. Paikallisesti sovitun tuotantopalkkiopalkkauksen (tuotantopalkkiotaulukko + tuotanto/viikko tuntia kohden) tulee olla kokonaisuus huomioon ottaen vähintään kunkin työntekijän osalta tämän työehtosopimuksen tuotantopalkkiojärjestelmän mukaisen alle 50 tonnin töitä koskevan kiinteän taulukkopalkan kyseisen ammattinimikkeen/palkkaryhmän mukainen.
 Paikallisesti sopiminen on tehtävä kirjallisesti. Mikäli tuotantopalkkiotyötä tehdään käsitteilytyksenä ilman levityskoneita, tulee tuotantopalkkiopalkkauksen (tuotantopalkkiotaulukko + tuotanto/viikko tuntia kohden) olla kokonaisuus huomioon ottaen vähintään kunkin työntekijän osalta tämän työehtosopimuksen tuotantopalkkiojärjestelmän mukaisen alle 50 tonnin töitä koskevan kiinteän taulukkopalkan kyseisen ammattinimikkeen/palkkaryhmän mukainen.
 Jos levitysrühmään tuodaan erillinen, ulkopuolinen työntekijä tai ryhmä, ei näitä lasketa mukaan levitysrühmään. Kyseiselle työntekijälle tai ryhmälle lasketaan tällöin oma palkka.

Palkkataulukot

Aikapalkka+ henkilökohtainen palkansa+ ammatti / erikoisammattitutkintolisä	
1	9,10 €
2	12,61 €
3	13,41 €
4	14,20 €
5	15,00 €

Tuotannontaulukkopalkka

1	6,81 €
2	9,46 €
3	10,05 €
4	10,65 €
5	11,25 €

Tuotannon alle 50 tonnin kohteet

1	11,61 €
2	14,31 €
3	14,93 €
4	15,54 €
5	16,15 €

Tuotannon kokonaistuntipalkka

1	11,20 €
2	13,83 €
3	14,43 €
4	15,02 €
5	15,62 €

Työntekijän tuotantopalkkio tuotantopalkkiotyössä ei voi olla viikon laskentajaksolla 1.5.2010 alkaen alle 4,55 €/h. Takuupalkkaa ei koroteta ensimmäisenä sopimuskautena. Mikäli aikapalkkajärjestelmässä ei ole tehty henkilökohtaisen palkanosan määrittäystä, määräytyy palkka tämän TES:n tuotantopalkkiojärjestelmän mukaisesti.

LATTIANPÄÄLLYSTYS

Palkkoja korotetaan 1.5.2010 lähtien seuraavasti:

Yleiskorotus: yksi prosentti.
 Keskenäiset urakat: yksi prosentti.
 Työntekijöiden edustajien kuukausikorvaukset: kolme prosenttia.

Uudet taulukot

0	9,58 €/h
I	11,06 €/h
II	13,09 €/h
III	14,44 €/h

Työvaatetus

Suojavaatteet ja turvakengät annetaan heti työsuhteen alussa. Haalareita annetaan keskimäärin kahdet vuodessa.
 Työnantaja hankkii vahvuuksilla olevat suoja- ja turvavarusteet niille työntekijöille, jotka työssään tarvitsevat silmälasia.

Sairaalan lapsen hoito

Korvaus vanhemmalle myös silloin, jos toinen vanhemmista on estynyt hoitamasta lasta oman sairautensa, opiskelun tai toisella paikkakunnalla asumisen takia.

Urakatyöt

Urakamääräykset uusittiin selkeämpään muotoon.
 Life Line -matto hinnoiteltiin sopimuskauden ajaksi 4–12 prosenttia muovimattoja korkeammaksi. Parkettitöiden hinnoittelua laajennettiin monitoimiparketin ja lattialankkujen asennuksella.

MAA- JA VESIRAKENNUSALA

Palkankorotus 1.5.2010 lähinnä alkavan palkanmaksukauden alusta.

Yleiskorotus: yksi prosentti.
 Luottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun erilliskorvausta korotetaan kolmella prosentilla.

Palkkaryhmä

I	9,77 €
II	10,62 €
III	11,45 €
IV	12,38 €
V	13,38 €
VI	14,54 €

Keskenäiset urakat

Keskenäisten urakoiden hintoja korotetaan yhdellä prosentilla.
 Urakka- ja tuotantopalkkiotyössä sattuvilta odotusajoilta maksettava palkka on vähintään palkkaryhmän mukainen palkka.

Opiskelijat ja alaikäiset työntekijät sekä oppisopimusoppilaat

Lomiensa aikana työskentelevien koululaisten ja opiskelijoiden ja alaikäisten työntekijöiden palkka on vähintään 75 prosenttia I-palkkaryhmän palkasta.
 Yhden lukuvuoden maanrakennusala opiskeluiden palkka on vähintään 75 prosenttia II-palkkaryhmän palkasta.
 Oppisopimusoppilaiden jäljellä olevasta oppiajasta riippuva palkka nousi viisi prosenttia.

Palkanmaksu

Palkka maksetaan Suomessa toimivan rahalaitoksen välityksellä. Työnantajan on annettava työntekijälle euromääräinen, kirjallinen laskelma.

Soveltamisala

Työehtosopimuksen soveltamisalaa koskevaa tekstiä yksinkertaistettiin.

Koeaika

Koeaika ei voi solmia uudelleen, mikäli työntekijä palaa kahden vuoden kuluessa saman työnantajan palvelukseen vastaavankaltaisiin tehtäviin, joissa hän on aikaisemmin työskennellyt.

Korvauspalkat

Työntekijän merkkipäivien tai lähiomaisen hautajaispäivän sattuessa työpäivälle palkka on enimmillään IV-palkkaryhmän mukainen.

Turvavarusteet

Työnantaja kustantaa työntekijälle turvakengät ja tietyin edellytyksin optisesti hiottu suoja- ja turvavarusteet.

HOIDON ALUEURAKOINTI

Varallaolo

Varallaolokorvausta korotetaan 1.10.2010 alkaen yhdellä prosentilla.

Keskeytymätön kolmivuorotyö ja jatkuva kaksivuorotyö

Jatkuvassa kaksivuorotyössä työskentelevälle työntekijälle korvataan työajan lyheneminen 4,7 prosentilla. Tämä määräys tulee voimaan 1.5.2010 jälkeen tarjotuissa urakoissa.

MAALAUSALA

Palkkoja korotetaan 1.5.2010 lähtien seuraavasti:

Yleiskorotus: yksi prosentti.
 Keskenäiset urakat: yksi prosentti.
 Työntekijöiden edustajien kuukausikorvaukset: kolme prosenttia.

Uudet taulukot

I	9,04 €/h
IB	10,30 €/h
II	11,25 €/h
III	12,58 €/h
IV	13,77 €/h
V	14,84 €/h

Säädösuhteet

Työnantajan on järjestettävä mahdollisuuksiensa mukaan säästeiden ajalle muuta työtä tai toinen työmaa. Ellei muuta työtä ole, maksetaan vähintään kahden tunnin palkka esteen

ajalta.

Päivittäiset matkakustannukset

Lisätään taulukot yli 90 kilometriä ja yli 100 kilometriä. Päivittäisissä matkoissa on kuitenkin huomioitava Työ- ja elinkeinoministeriön vahvistamat työssäkäyntialueet.

Sairaalan lapsen hoito

Korvaus vanhemmalle myös silloin, jos toinen vanhemmista on estynyt hoitamasta lasta oman sairauden, opiskelun tai toisella paikkakunnalla asumisen takia.

Työvaatetus

Suojavaatteet ja turvakengät annetaan heti työsuhteen alussa. Haalarien ja turvakengien hankinnassa on huomioitava työturvallisuus, työolosuhteet (esimerkiksi lämpötila) ja sopiva koko ja malli työntekijöittäin. Työnantaja hankkii vahvuuksilla olevat suojalaitteet niille työntekijöille, jotka työssään tarvitsevat silmälasia.

Liukuvan työajan kokeilu

Yrityksissä voidaan sopia liukuvasta työajasta työntekijöittäin, koko yritystä koskien tai työkohteittain, jolloin työntekijällä on mahdollisuus aloittaa työnteko kello 6.00 9.00 välillä ja päättää työnteko kello 14.30 18.00 välisenä aikana. Työaikaa voi kertyä varastoon +40 tai -40 tuntia.

Urakkatyöt

Hinnoittelua laajennetaan sopimuskauden ajaksi julkisivumaalauksien ja ohutrappauksien töiden hinnoilla. Sisäpuolen hinnoitteluun lisätään karmien teippaus ja välimaalauksen hintaa korotetaan huomattavasti. Urakkamääräyksiä selkeytettiin ja parannettiin muun muassa tavarantoimituksen ja siirtämisen osalta.

MAARAKENNUSALA

Työehtosopimus alkaa 23.3.2010 ja päättyy 29.2.2012.

Palkankorotukset 2011

Yleiskorotus 0,18 euroa tunnille 1.6.2010 lähinnä seuraavan palkanmaksukauden alusta lukien.

Uusi perustuntipalkkataulukko 1.6.2010 alkaen:

Palkkaryhmä A	8,98 €/h
Palkkaryhmä I	10,10 €/h
Palkkaryhmä II	11,22 €/h
Palkkaryhmä III	12,06 €/h

Mikäli perustuntipalkkojen korotus yhdessä henkilökohtaisen palkanosan tai liukuman kanssa johtaa yli 0,18 €/h palkankorotukseen, niin henkilökohtaista palkanosaa tai liukumaa tarkistetaan siten, että palkankorotus jää 0,70 €/h. Ensisijaisesti tarkistetaan liukumaa. Korotuksen on oltava aina vähintään yleiskorotuksen verran.

Palkankorotukset 2011

Yleiskorotus 1.3.2011 lähinnä seuraavan palkanmaksukauden alusta sovitaan tammikuussa 2011. Mikäli tästä ei päästä sopimukseen, niin sopijapuolet voivat irtisanoa sopimuksen päättymään 1.3.2011 lukien.

Tekstimuutokset

Koeaika

Koeaikaa ei voi sopia uudelleen mikäli työntekijä palaa kahden vuoden kuluessa saman työnantajan palvelukseen samankaltaisiin tehtäviin.

Seulontatutkimukset

Työnantaja korvaa työntekijän palkanmenetyksen valtakunnalliseen seulontaohjelmaan mukaiseen seulontaan (1339/2006) osallistumisesta, mikäli tutkimuksessa ei voida käydä työajan ulkopuolella.

RAKENNUSTUOTETEOLLISUUS

Palkankorotukset

Kaikkien alan työntekijöiden palkkoja korotetaan 1.5.2010 lähinnä alkavan palkanmaksukauden alusta lukien yleiskorotuksella, jonka suuruus on yksi prosentti. Työnvaativuusluokituksen mukaiset tuntipalkat ovat 1.5.2010 lähinnä alkavan palkanmaksukauden alusta lukien seuraavat:

Työnvaativuusluokka / euroa	
1.	8,75
2.	9,16
3.	9,59
4.	10,04
5.	10,51
6.	11,01
7.	11,52

Nuorten työntekijöiden tuntipalkat ovat 1.5.2010 lähinnä alkavan palkanmaksukauden alusta lukien seuraavat:
alle 17-vuotiaat 7,36 €/h
alle 18-vuotiaat 7,72 €/h

Erilliset lisät

Työehtosopimuksen 14 §:n erilliset lisät tulevat voimaan 1.5.2010 lähinnä alkavan palkanmaksukauden alusta lukien. Vuoro- ja olosuhdelisät 1.5.2010 lähinnä alkavan palkanmaksukauden alusta lukien ovat iltavuorossa 1,23 euroa tunnilta ja yövuorossa 2,12 euroa tunnilta. Olosuhdelisän määrä on 1.5.2010 lähinnä alkavan palkanmaksukauden alusta lukien 62 senttiä tunnilta ja kaivoslisän määrä 1,92 euroa tunnilta.

Palvelusaikalisät

Palvelusaikalisien määrät ovat 1.5.2010 lähinnä alkavan palkanmaksukauden alusta lukien

Palveluksessa oloaikalisän määrä	
Yli 5 vuotta	24 senttiä tunnilta
Yli 10 "	29 "
Yli 15 "	34 "
Yli 20 "	40 "
Yli 25 "	45 "
Yli 30 "	51 "
Yli 35 "	57 "

Palkkaperusteiden ylimääräinen korotus ei aiheuta aika- eikä suorituspalkkatyössä palkkojen korottamista yli sovittujen yleiskorotusten, mikäli työpalkat yleiskorotuksella korotettuna täyttävät uuden työehtosopimuksen määräykset.

Tekstimuutokset

Lomapalkan maksuajankohta

Paikallisesti voidaan sopia, että lomapalkka kokonaan tai osa siitä maksetaan loman aikana normaalina palkanmaksupäivänä.

Työntekijöiden edustajien palkka

Työntekijöiden edustajien 30 §:n mukaista erilliskorvausta korotetaan kolme prosenttia. Työntekijöiden edustajien erilliskorvaukset 1.5.2010 lähinnä alkavan palkanmaksukauden alusta lukien ovat seuraavat:

Edustettavien työntekijöiden määrä euroa/kuukaudessa	
10–50 työntekijää	61,80 €
51–100 työntekijää	77,25 €
Yli 100 työntekijää	115,81 €

Työntekijöiden edustajat ja neuvottelujärjestys

Lisätään uusi yllä oleva väliotsikointi työntekijöiden edustajista ja neuvottelujärjestyksestä koskemaan 28–33 §:ä sekä 29 §:än seuraavat kappaleet:

Korvauksen suuruus määräytyy sen tilanteen mukaan, joka vallitsee tammikuun 1. päivänä. Pääluottamusmiehelle myönnettävän vapaaajan pituus määräytyy sen työpaikan työsuhteisten työntekijäin lukumäärän mukaan, joka vallitsee tammikuun 1. päivänä. Lisäyksen jälkeen 28–33 §:in kuuluvat seuraavasti:

28 § Luottamusmiehille ja työsuojeluvaltuutetuille myönnettävä vapautus työstä
Luottamusmiestehtävien hoitamista varten järjestetään pääluottamusmiehelle luottamusmiessopimuksen edellyttämää säännöllistä vapautusta työstä seuraavasti:

Työpaikan työntekijäin lukumäärä säännöllisen vapautuksen määrä	
10–20	2 tuntia viikossa
21–50	4 tuntia viikossa
51–100	8 tuntia viikossa
101–150	12 tuntia viikossa
151–300	16 tuntia viikossa
301–600	24 tuntia viikossa
yli 600	kokonaan vapaa

Pääluottamusmiehelle myönnettävän vapaaajan pituus määräytyy sen työpaikan työsuhteisten työntekijäin lukumäärän mukaan, joka vallitsee tammikuun 1. päivänä.

Luottamusmiehille ja työsuojeluvaltuutetuille maksettava korvaus

Yrityksen tai alueyksikön pääluottamusmiehelle ja työsuojeluvaltuutetulle, joka on Rakennusliiton jäsen, maksetaan erilliskorvausta sen mukaan montaako työntekijää hän edustaa.

Edustettavien työntekijöiden määrä euroa/kuukaudessa	
10–50 työntekijää	61,80 €
51–100 työntekijää	77,25 €
Yli 100 työntekijää	115,81 €

Korvauksen suuruus määräytyy sen tilanteen mukaan, joka vallitsee tammikuun 1. päivänä.

Kokoontuminen työpaikalla

Työehtosopimuksen osapuolena olevan liiton rekisteröidyllä alayhdistyksellä ja sen työpaikalla olevalla osastolla, työhuonekunnalla tai vastaavalla on mahdollisuus työajan ulkopuolella (ennen työajan alkamista, ruokatauolla tai välittömästi työajan päätyttyä, sekä erikseen sovittaessa myös viikkolepoon kuuluvana aikana) järjestää kokouksia työpaikan työsuhteita koskevista kysymyksistä seuraavin edellytyksin:

1. Kokouksen pidosta työpaikalla tai muussa tämän sopimuksen tarkoittamassa paikassa on työnantajan kanssa sovittava mikäli mahdollista, kolme päivää ennen aiottua kokousta.
2. Työnantaja osoittaa kokouspaikan, joka on joko työpaikalla tai työpaikan läheisyydessä, työnantajan hallinnassa oleva, tarkoitukseen

soveltuva paikka. Ellei tällaista ole, on kysymyksestä tarvittaessa neuvoteltava tarkoituksenmukaisen ratkaisun löytämiseksi. Kokouspaikkaa valittaessa on huomiota kiinnitettävä mm. siihen, että työturvallisuudesta, työhygieniasta ja paloturvallisuudesta annettuja määräyksiä voidaan noudattaa ja että kokous ei häiritse liike- tai tuotantotoimintaa.

3. Pidettävän kokouksen järjestyksestä sekä kokoustilojen siisteydestä vastaavat kokoustilojen varauksen tehnyt järjestö ja järjestäjä. Järjestön luottamushenkilöiden tulee olla kokouksessa saapuvilla.

4. Kokouksen järjestäjillä on oikeus kutsua kokoukseen työehtosopimuksen osapuolena olevan liiton ja sen alayhdistyksen sekä asianomaisten keskusjärjestöjen edustajia.

Paikallinen sopiminen

Eri työehtosopimusmääräyksissä tarkoitettu paikallinen sopiminen toteutetaan työehtosopimuksen neuvottelujärjestyksen mukaisesti joko työntekijän ja työnantajan taikka luottamusmiehen ja työnantajan kesken. Sopimus voidaan solmia määräajaksi tai olemaan voimassa toistaiseksi. Toistaiseksi voimassa oleva sopimus voidaan irtisanoa kolmen kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen, ellei irtisanomisajasta ole muuta sovittu. Luottamusmiehen ja työnantajan välillä tehty sopimus sitoo niitä työntekijöitä, joita luottamusmiehen on katsottava edustavan. Sopimus tehdään kirjallisena, jos toinen sopijapuoli sitä pyytää.

TALONRAKENNUS

Sopimuskausi

Sopimuskausi alkaa 19.4.2010 ja päättyy 29.2.2012. Osapuolet sopivat vuoden 2011 palkankorotuksen suuruudesta 31.1.2011 mennessä. Mikäli osapuolet eivät pääse yksimielisyyteen korotuksen suuruudesta, sopimuksen voimassaolo päättyy 28.2.2011.

Palkkaratkaisu 2010

Palkkoja korotetaan 1.5.2010 lähinnä alkavan palkanmaksukauden alusta.

Aikapalkat

Yleiskorotus on yksi prosentti, joka maksetaan kaikille työntekijöille. Yleiskorotus lasketaan työntekijän työkohtaisesta palkasta. Työkohtainen palkka muodostuu työntekijän palkkaryhmittelyyn perustuvasta tuntipalkasta, henkilökohtaisesta palkanosasta ja työkohtaisesta lisästä. Yleiskorotus kasvattaa työntekijän henkilökohtaista palkanosaa.

Uudet palkkaryhmittelyn mukaiset tuntipalkat ovat:

ryhmä	uusi RMP/h
I	9,04
II	10,30
III	11,36
IV	12,63
V	13,81
VI	14,84

Työntekijöiden edustajien (luottamusmiehet, työsuojeluvaltuutetut ja yhteysmiehet) erilliskorvauksia korotetaan kolmella prosentilla.

Urakkapalkat

Kesken olevissa urakoissa palkkoja korotetaan yhdellä prosentilla tunnilta urakan jäljellä olevassa osassa.

Urakkahinnoittelu

Urakkahinnoittelun hintoja korotetaan yhdellä prosentilla. Uudistettua urakkahinnoittelua laajennettiin sekä soveltamisalan että hinnoiteltujen töiden osalta. Hinnoittelu sisältää muottityöt, raudoitustyöt, betonointityöt, elementtityöt, vesikattotyöt, väliseinätyöt, puuikkunoiden ja ovien asennustyöt, ulkoseinätyöt, sisäpuutyöt, muuraustyöt, rappaustyöt, saumaustyöt ja laatoitustyöt. Osallistu hinnoitteluja käsitteleviin koulutustilaisuuksiin, joita järjestetään liiton jäsenille aluetoimistojen toimesta.

Lisät (9 §)

Iltavuorolisä 1,03 euroa
Yövuorolisä ja lisä työajan siirrosta 1,94 euroa
Valmiustyö 3,92 euroa

Muut tekstimuutokset

Urakkapalkat (24 §)

Urakkatyössä on maksettava vähintään palkkaryhmän IV suuruista palkkaa. Mikäli todetaan, että työsaavutus ei vastaa tätä palkkaa, voidaan urakka molemmiin puolin katkaista.

Palkanmaksu (26 §)

Palkka maksetaan työntekijän osoittamalle pankkitilille Suomessa toimivan rahalaitoksen välityksellä. Maksaessaan palkan työnantajan on annettava työntekijälle euromääräinen kirjallinen laskelma, josta käyvät ilmi palkan suuruus ja sen määräytymisen perusteet.

Koulutus- ja harjoittelupaikkoja koskeva yhteistoiminta (28 §)

Työssäoppijoiden ja oppisopimusoppilaiden työn ohjaamisesta sovitaan työnantajan ja työntekijän kesken. Samassa yhteydessä selvitetään työpaikkaohjaajan mahdollisuudet tehtävän suorittamiseen, vaikutus hänen omien työtehtäviensä hoitamiseen ja tehtävän vaikutus hänen palkkaansa.

Työkalukorvaukset (32 §)

Lisättiin ammattiluetteloon (kohta 1) raudoitaja.

Uusi kohta 3: Työnantaja hankkii työssä tarvittavat alla olevan listan mukaiset ja vastaavat työkalut. Mikäli työntekijän kanssa sovitaan, että hän käyttää omia listan mukaisia tai vastaavia työkaluja, sovitaan niiden käyttöajan korvaamisesta.

- ketjusahat
- kuviosahat ja jyrsimet
- isommat porakoneet
- jiiri- ja pöytäsiirkelit
- paineilmakompressorit ja naulaimet
- iskukasarat ja piikkauskoneet
- elektroniset mittalaitteet

Sairaus- ja tapaturma-ajan palkka (34 §)

Kohta 4: Sairausvakuutuksen karenssiajalta enintään 14,27 €/h.
Palkalliselta loppujaksolta 18,56 €/h

Alle kymmenvuotiaan sairaan lapsen hoito (34 §)

Kohta 7: Saman sairastumisen johdosta maksetaan vain toiselle vanhemmista. Korvaus sairaan lapsen hoidon järjestämiseksi tai hoitamiseksi välttämättömästä lyhyestä tilapäisestä poissaolosta maksetaan myös siinä tapauksessa, että toinen vanhempi on estynyt hoitamasta sairasta lasta sairauden, opiskelun tai toisella paikkakunnalla asumisen taikka siihen verrattavan pysyvän oleskelun vuoksi ja esteestä on toimitettu pyydettyä työnantajan hyväksymä selvitys.

Kokeiluluontoiset määräykset liukuvasta työajasta

Liukuvaa työaika koskevat määräykset ovat kokeiluluontoisesti voimassa työehtosopimuskauden ajan, minkä jälkeen arvioidaan sopimuksen jatkamisen tarpeellisuus. Kokeilun määräykset ovat uudessa työehtosopimuksessa ja sitä käsitellään koulutustilaisuuksissa. Työntekijän, jota mahdollisesti kiinnostaa kokeilla liukuvaa työaika, kannattaa ottaa asiasta yhteys liiton aluetoimistoon tai edunvalvontaosaston talonrakennusalan ja maalausalan toimitsijoihin. Liittojen kesken on sovittu, että kokeilua seurataan. Siksi tieto liukuvasta työajasta saaduista kokemuksista on erittäin tärkeää.

Sovitut työryhmät

Työkyvyn ylläpitäminen ja sairauspoissaolojen hallinta

Rakennusliitto ja Rakennusteollisuus RT selvittävät yhteisesti rakentamisen alalle sopivat menettelyt työkyvyn ylläpitämiseen ja sairauspoissaolojen hallintaan. Tarkoitus on luoda uusia sopimusperusteisia työkaluja sairauspoissaolojen ennaltaehkäisemiseen ja työkyvyn ylläpitämiseen. Erityishuomio kiinnitetään työssä jaksamiseen ja työilmapiirin parantamiseen. Myös muiden alojen hyviä käytäntöjä ja niiden soveltuvuutta rakennus- alalle selvitetään.

Työllisyyden edistämien ja talousrikollisuuden vastustaminen

Vuoropuhelua ja valmistelua talousrikollisuuden vähentämiseksi jatketaan. Rakennusalan työmarkkinaosapuolet osallistuvat talousrikollisuuden vastaiseen yhteistyöhön myös viranomaisten ja muiden järjestöjen kanssa.

Työaikaryhmä

Työryhmä seuraa liukuvan työajan kokeiluja.

Majoitustyöryhmä

Työehtosopimuksen majoitusmääräysten toimivuus ja mahdolliset muutostarpeet selvitetään.

Urakkaryhmä

Hinnoitteluja ja urakkatyön edellytyksiä kehitetään yhteisessä työryhmässä.

TALOTEKNIikka

Palkankorotukset

Henkilökohtaisia aikapalkkoja (PTP+HPO) korotetaan sen palkanmaksukauden alusta, joka alkaa lähinnä 1.5.2010 yleiskorotuksella, jonka suuruus on yksi prosentti. Perustuntipalkat lähinnä 1.5.2010 alkavan palkanmaksukauden alusta:

Pr	€/h
S	9,29
1	11,41
2	13,67
3	14,41
4	15,26

Henkilökohtainen palkanosa muodostuu siten, että työntekijän korotetusta aikapalkasta (PTP+HPO) vähennetään uusi perustuntipalkka. Jäljelle jäänyt erotus on työntekijän uusi henkilökohtainen palkanosa.

Kuukausipalkat

Sovittuja kuukausipalkkoja korotetaan sen palkanmaksukauden alusta, joka alkaa 1.5.2010 tai lähinnä sitä yhdellä prosentilla.

Työehtosopimuksen suoritussidonnaiset palkat

Palkankorotukset toteutetaan sen palkanmaksukauden alusta, joka alkaa 1.5.2010 tai lähinnä sitä.

Putki- ja ilmastointialan normituntikerroin 14,84 €/NH ja vastaavassa suhteessa osaurakan kerroin.

Putkieristysalan urakkahinnoittelun rahakerroin 3,30 €/yks.

Putki- ja ilmastointialan normituntikerroin ja putkieristysalan rahakerroimet otetaan käyttöön siten, että korotuksen vaikutus otetaan huomioon tehtyjen työtuntien suhteessa.

Palkkiopalkkaustyöt (könttäurakat)

Työt, joista palkkiopalkkaussopimus on tehty ennen 1.5.2010 lähinnä alkaneen palkanmaksukauden alkua, maksetaan tehdyille tunneille erillisenä lisänä 0,15 €/H tilikausittain seuraavan palkankorotusvaiheen alkuun saakka. Tätä erillistä lisää ei vähennetä suorituspalkkaussummasta.

Työt, joista palkkiopalkkaussopimus on tehty ennen 1.3.2009 tai lähinnä sen jälkeen alkaneen palkanmaksukauden alkua, maksetaan tehdyille tunneille erillisenä lisänä 1,01 €/H (0,15 €/H + 0,86 €/H) tilikausittain seuraavan palkankorotusvaiheen alkuun saakka. Tätä erillistä lisää ei vähennetä suorituspalkkaussummasta.

Työehtosopimuksen lisät

Lisä	€/h
Iltavuorolisä	0,93
Yövuorolisä	1,86
Iltatyölisä	0,93
Yötyölisä	1,86
Työvuoron siirtoilmoituksen myöhästymislisä	2,18
Ammattitutkintolisä	0,45
Erikoisammattitutkintolisä	0,83

Putkieristysalan työkalukorvaus

Korotetaan sen palkanmaksukauden alusta, joka alkaa lähinnä 1.5.2010 ja on sen jälkeen 1,60 euroa päivältä.

Pääläluottamusmiehelle ja työsuojeluvalluuteulle maksettava erilliskorvaus

Edustettavien työn tekijöiden määrä euroa/kahden viikon tilijakso	
10–50 työntekijää	28,52
51–100 työntekijää	35,65
yli 100 työntekijää	53,45

Tekstimuutoksia

Arkipyhäkorvaukset

Arkipyhäkorvaukseen muuten oikeutetulle työntekijälle suoritetaan arkipyhäkorvaus myös taloudellista tai tuotannollisista syistä toimeenpannun lomautuksen alkamista seuranneen kahden ensimmäisen viikon ajalle sisältyviltä arkipyhiltä.

Työajanlyhennys

Työajan lyhennyskausi on kalenterivuosi. Työajan lyhennyksen määrä on 96 tuntia vuodessa. Työajan lyhennysvapaa annetaan vapaapäivinä työnantajan määräämänä aikana. Vapaa voidaan antaa myös lyhentämällä päivittäistä työaikaa, jos työnantaja ja

työntekijä siitä sopivat.

Työnantajan tulee ilmoittaa kunkin lyhennysvapaa ajankohdasta vähintään kahta viikkoa ennen vapaata.

Jos työnantaja on ennakolta laatinut työajan käyttösuunnitelman, jossa lyhennysvapaiden ajankohdat on määritelty, työnantajalla on oikeus siirtää käyttösuunnitelmassa ilmoitettuja lyhennysvapaita työajan lyhennyskauden rajoissa ilmoittamalla siirrosta ja samalla uudesta vapaan ajankohdasta vähintään yhtä viikkoa ennen vapaata.

Työnantaja ja työntekijä voivat sopia työajan lyhennyksen säästämistä tai pitämättä jättämisestä. Työajan lyhennystä ei voida siirtää työsuhteen ulkopuolella pidettäväksi.

Tämän sopimuksen perusteella annetut vapaapäivät, jotka muutoin olisivat olleet työpäiviä, luetaan työssäolopäivien veroisiksi päiviksi vuosilomapäiviä ansaittaessa.

Ansiokompensaatio työajan lyhennyksestä suoritetaan työajan lyhennysrahalla. Se on 5,5 prosenttia työssäolon ajalta maksettavasta tai maksettavaksi erääntyneestä palkasta yli- ja hätätyöstä maksettava korvaus mukaan lukien.

Työajan lyhennysrahaa ei makseta lomansa aikana työssä oleville koululaisille ja opiskelijoille. Mikäli työajan lyhennyksen määrää tämän sopimuksen kohdan 1 Soveltamisala määräysten perusteella vähennetään, pienee työajan lyhennysraha samassa suhteessa. Työajan lyhennysraha maksetaan kunkin tilijakson mukaisena palkanmaksupäivänä. Jäsenyrytyksissä voidaan edellisestä poiketen sopia toisin siten, että työajan lyhennysrahaa maksetaan lyhennysjaksoa vastaava osuus sen palkanmaksukauden yhteydessä, jolloin työajan lyhennys on annettu. Kaikki työajan lyhennysrahat tulee kuitenkin maksaa viimeistään sen palkanmaksun yhteydessä, jossa maksetaan palkka toukokuun 31. päivältä.

Keskeinen muutos on se, että työajanlyhennyskausi on koko kalenterivuoden mittainen aiemman syys-toukokuun välisen ajanjakson sijasta. Samalla työajan lyhennysrahan korvausprosentti jaettiin koko vuoden ajanjaksolle kustannusneutraalisti ja se on 5,5 prosenttia. Uusi työajanlyhennysjärjestelmä tulee voimaan 1.6.2010 alkaen, koska vanhan määräyksen mukainen työajanlyhennyskausi päättyi 31.5.2010. Kesäkuun alusta siis aletaan maksaa 5,5 prosentin suuruisia työajan lyhennysrahaa tilikausittain. Järjestäytyneissä yrityksissä on edelleen mahdollista sopia toisin työajan lyhennysrahan maksuajankohdasta.

Palkanmaksu

Palkka maksetaan työntekijän osoittamalle pankkitilille Suomessa toimivan rahalaitoksen välityksellä.

Putkiasennusalan urakkahinnoittelu

Sopijaosapuolet perustavat työryhmän, jossa käsitellään putkiasennusalan suorituspalkkausten ja määräysten ongelmakohtia. Työryhmän tavoitteena on tehdä yksimielinen esitys putkiasennusalan suorituspalkkausjärjestelmän uudistamistarpeista. Työryhmätyön tulee olla valmis 31.12.2010 mennessä. Yksimieliset esitykset voidaan toteuttaa sopimuskauden aikana.

VEDENERISTYS

Palkkoja korotetaan 1.5.2010 lähinnä alkavan palkanmaksukauden alusta lukien. Yleiskorotusta, taulukkopalkkoja ja urakkahinnoitelluja korotetaan enintään yhdellä prosentilla. Keskeneräisistä urakoista maksetaan 0,18

euron suuruinen korvaus tehdyille urakkatunneille.

Palkat

1	9,03 €
2	11,42 €
3	13,52 €
4	15,05 €

Urakkamääräykset

Muutetaan kaltevien pintojen lokeroa 1:1 siten, että hinta sovitaan erikseen.

Kattosyvennyksen tekoon uusi hinta neljä euroa/kaivo

Betonilaattojen asennus 1,57 €/m², sisältää konesahauksen.

Betonivalu 1,45 €/m².

Palkkaryhmä 2

Muutetaan palkkaryhmän 2 sisältö kuulumaan seuraavasti:

* Alle kaksi vuotta alalla olleet vedeneristysalan työntekijät

* Kuivaus, tulitöiden jälkivartiointi, varastotyö, mittaus ja nostot palkkaryhmiin 2–4 kuuluville työntekijöille

* matkat työaikana.

Tekstimuutoksia

19 § Muita korvauksia, uusi kohta 7:

Työntekijälle, joka ei työskentele vakituisella työntekeispäikällä, maksetaan päivittäin verovapaa ateriakorvaus verohallinnon päätöksen mukaisesti. Ateriakorvauksen maksaminen edellyttää, että työmatkasta ei suoriteta päivärahaa ja että työnantaja ei ole voinut järjestää hänelle työpaikkaruokailua.

19 § Muita korvauksia

Mikäli työntekijän yhdensuuntainen työmatka työntekijän nollapisteestä työntekeispäikälle on yli 60 kilometriä, maksetaan ylimenevältä matka-ajalta hänelle palkkaryhmä 1:n mukainen korvaus.

12 § Päiväraha ja matkakustannusten korvaaminen, kohta 6:

Matkustamiseen käytetyltä ajalta maksetaan työntekijälle palkkaryhmittelyn mukaista, kuitenkin enintään palkkaryhmä 3:n suuruisia matka-ajan palkkaa vastaava korvaus matkatunneilta. Korvausta maksetaan, mikäli päivärahan maksamista koskevat edellytykset täyttyvät. Jos työntekijälle on järjestetty makuupaikka, ei matka-ajan palkkaa makseta kello 20.00–7.00 väliseltä ajalta.

Työnantaja maksaa päivärahaan oikeutetuille komennusmiehille matkustamiseen käytetyltä ajalta palkkaryhmittelyn mukaista, kuitenkin enintään palkkaryhmä 3:n suuruisia matka-ajan palkkaa vastaavan korvauksen matkatunneilta yli 30 kilometrin pituisista päivittäisistä yhdensuuntaisista matkoista. Tämän pykälän määräyksistä voidaan paikallisesti sopia toisin.

Suojavarusteet

Työnantaja antaa työntekijän käyttöön korvauksetta suojalasit, suojakypärän ja siihen kiinnitettävät kuulosuojaimet sekä suojakypärän myssyn.

Työryhmät

Sovittiin perustettavaksi työryhmä, jonka tehtävänä on seurata lämmöneristeiden normeja sekä eristys materiaalien vahvuuksia sekä eristeiden kiinnikkeiden kehitystä.

Högdjuren deltog i förbundsförhandlingarna

Det är länge sedan EK meddelade att det inte blir några inkomstavtal. EKs linje var att kollektivavtalsförhandlingarna ska skötas mellan branschförbunden så att centralorganisationerna inte är förhandlingsparter. Enligt linjen ska man också öka antalet företagspecifika avtal.

EK har så pass många högvärlönde tjänstemän och ordförande, att jag gissade att de menade att det inte blir några inkomstavtal och att det är förbunden som förhandlar under en förbundsruna. Men EK kunde ändå inte hålla sina fingrar i styr utan lekte boss och störde förhandlingarna.

EK har helt rätt i att arbetsgivar- och arbetstagarförbunden känner till branschärendena bättre än centralorganisationerna. Byggnadsindustrifirmornas förbund känner firmornas ärenden och åsikter bättre än EK. Jag är också säker på att Byggnadsförbundet bättre än EK känner till vad arbetstagarerna inom byggnadsindustrin anser vara den riktiga riktningen för hur arbetsvillkoren ska utvecklas. Firmorna och arbetstagarerna känner också till vardagsverkligheten inom branschen.

Det här leder till att man till exempel vid förhandlingsbordet inom byggnadsindustrin känner till hur man ska främja företagspecifika avtal och hur man inte ska utveckla frågan. Förbunden känner alltså bäst till hur man med hjälp av förhandlingar balanserat och tryggt ska utveckla verksamhetsförutsättningarna för branschen och dess arbetstagar.

Jag måste alltså ställa frågan varför i all världen arbetsgivarernas centralorganisation under denna förbundsruna slog sådana mål i förhandlingsbordet som hade varit till uppenbart förfång för företagen inom byggnadsindustrin. Har inte talen om bransch- och företagspecifika avtal någon betydelse?

Företagspott innebär ständiga tvister

Vad tänker på riktigt de stora och mindre cheferna, arbetsledarna, arbetsplatscheferna och ledarna för småföretagen inom byggnadsindustrin om att en del av den löneförhöjning som förbunden avtalat om ska fördelas inom de enskilda företagen? Det är uppenbart att denna modell lämpar sig för många branscher, eftersom man har kommit överens om företagspott.

Inom byggnadsbranschen hade en företagspott dock lett till ständiga och gnagande tvister mellan förbunden och företagen samt på deras byggen, till småjäklade och dåligt humör och

till försämrat arbetsklimat inom en bransch där pressen är alldeles tillräckligt hård redan nu. Ett verkligt ständigt förhandlande! Dessutom delas inga företagspott ut inom en bransch som domineras av småföretag.

Ersättande arbete hör inte hemma i dagens värld

Ett annat verkligt långsökt mål är ersättande arbete. Företagen och arbetstagarerna vet garanterat, hurdant livet är på byggena inom byggnadsindustrin. En rå modell, där man tvingar en olycksfallspatient till bygget, kan inte passa så illa någon annanstans som på arbetsplatserna inom byggnadsindustrin. Denna centralt ledda tanke försökte man alltså påtvinga branschen förbi all bransch- och företagskunskap. Men förnuftet segrade.

Löneankaret är ett kapitel för sig. Den anspråkslösa löneuppgörelse för ett år som ingick i förhandlingsresultatet kunde vi allt enligt bransch mycket väl avtala om utan ledning från centralorganisationen. Ändå störde EK också löneuppgörelsen så att byggnadsbranschen höll på att råka in i en arbetskonflikt för ett par cents skull. Samtidigt som man pressade på branschen för att få en arbetskonflikt, skrek man högt mot medborgerliga rättigheter såsom strejkrätten.

Vi har på arbetsmarknaden fått en självutnämnd domare som delar ut gula och röda kort, som vill bestämma reglerna, förändra dem mitt under spelet och tolka dem själv. Domaren vill också att motpartens målvakt ska ut från plan.

Denna domares diplomati verkar kanske förnuftig på herrarnas mottagningar och penningfurstarnas cocktailbjudningar. På arbetsplatsen anser man att denna eleganta linje är ett uttryck för patronmentalitet, som leds av ett samarbete som överskrider löntagarnas förbundsgränser. Man får det man beställer.

Vi lyckades dock få förhandlingsresultat inom branschen. Det är ett gott tecken med tanke på framtiden. Medlemmarna får bedöma de nya avtalen. Vi fick en del förbättringar av arbetsvillkoren. Arbetet fortsätter. Nästa armbrytning om lönerna börjar vid årsskiftet. Det behövdes fredliga påtryckningar och det hade tillräcklig effekt.

Tack till medlemmarna och fackavdelningarna för att övertidsförbudet höll och för de åtgärder som de effektiverades med. Också under denna avtalsrörelse lärde vi oss nytt inför framtiden.

Matti Harjuniemi
ordförande

Flexibel arbetstid

I kollektivavtalen för byggnadsbranschen och målarbranschen avtalades om en möjlighet att på försök avtala om flexibel arbetstid. Vi vill från Byggnads sida se om smidigare tidpunkter för när arbetet börjar och slutar förbättrar arbetstagarernas trivsel i arbetet och gör folks liv lättare.

Det är arbetstagarerna och arbetsgivarerna inom företaget som skriftligt ska avtala om att använda flexibel arbetstid. Men när avtalet har ingåtts får arbetstagarerna själv helt fritt inom ramarna för flexgränserna besluta när han kommer till arbetsplatsen och när han lämnar den. Om allt inte löper som förutsatt, kan arbetstagarerna eller arbetsgivarerna säga upp avtalet med en uppsägningstid på en vecka. Efter det återgår man till normal kollektivavtalsenlig arbetstid.

De maximala flexgränserna är på morgonen 6.00 – 9.00 och på kvällen 14.30 – 17.30. Man kan också avtala om snävare flexgränser, till exempel 6.30 – 8.00 och 15.00 – 17.00, helt enligt vad man anser vara bra och upplever som nödvändigt och vad som är möjligt med tanke på arbetet.

Då arbetet inte börjar och slutar vid en fast tidpunkt, måste man på annat sätt följa med den arbetade arbetstiden. Det enklaste sättet är att arbetstagarerna för timbokföring, men det är också möjligt att använda elektriska system.

Den dagliga arbetstiden följer man inte med utan den genomsnittliga arbetstiden per vecka. Om man inte följer ett separat system för arbetstidsförkortning, är veckoarbetstiden i snitt 38 timmar och annars 40 timmar. Den genomsnittliga överskridningen av veckoarbetstiden får vara högst +40 och underskridningen minst -40 timmar. Lönen betalas enligt arbetade arbetstimmar och arbetstagarerna tjänar in semester, arbetstidsförkortning och söckenhelgersättning.

Övertid görs även i fortsättningen

Det går fortfarande att arbeta övertid. Om arbetsgivarerna ber arbetstagarerna arbeta övertid, börjar betalningen av dygnsövertidsersättningen efter att dygnsarbetstiden har överskridit åtta timmar och veckoövertidsersättningen betalas, när veckoarbetstiden har överskridit 40 timmar. Arbetsdagar då arbetstagarerna frivilligt, inom ramen för flexgränserna, arbetar mer än åtta timmar eller veckor, då han frivilligt arbetar över 40 timmar, ger inte rätt till övertidsersättning, utan de fyller på plussaldot, vilket gör det möjligt att arbeta kortare dagar och veckor.

Ett system med flexibel arbetstid är ovanligt inom byggbranschen och i allmänhet inom industrin. Här finns dock inga uppenbara fallgropar. Motsvarande arbetstidssystem har i årtionden använts inom till exempel statliga och kommunala verk och har inte lett till några problem, tvärtom.

Långtifrån alla kan använda flexibel arbetstid, men det behöver man inte oro sig för. Åtminstone de som på morgonen för sina småbarn till vård har direkt nytt av detta system.

Också arbetsgivarerna drar nytta av att arbetstagarerna börjar arbeta genast när de kommer till arbetsplatsen och kan om de så önskar avsluta dagen då en vettig arbetshelhet är klar. Till exempel slutar en murare som har timarbete när bytorna är tomma och tittar inte på klockan.

Kyösti Suokas
andra ordförande

ASFALTBRANSCHEN

Lönerna

Från början av den lönebetalningsperiod som börjar närmast 1.5.2010

- Allmän förhöjning högst en procent.
- Tabelllönerna höjs med högst 0,95 procent.
- Ackordsprissättningen höjs med högst 0,95 procent.
- Den resterande delen av oavslutade ackord höjs med en procent.

Placeringen av arbetstiden

Om arbetstid som avviker från det normala (flyttad arbetstid) inte har arrangerats har arbetstagaren rätt till ersättning för flyttad arbetstid. Ersättningen för den flyttning av arbetstid som avses i denna punkt bestäms enligt 6 § 3 punkten.

För den flyttade arbetstid som avses i 3 § 4 punkten 3 stycket betalas för arbete klockan 16.00-21.00 en ersättning enligt punkt 1 (arbete klockan 21.00-05.00 ersätts enligt punkt 2)

1. I skiftarbete betalas för kvällsskift ett tillägg på 1,33 euro.
2. För arbete som utförs klockan 21.00-05.00 betalas ett tillägg på 3,22 euro.

Produktionspremie

Man kan lokalt avtala annorlunda om produktionspremie. Den lokalt avtalade produktionspremie (produktionspremieta-bellen + produktionen/vecka per timme) ska vara en helhet som för varje arbetstagares del minst beaktar det i detta kollektivavtal avtalade produktionspremiestystemets fasta tabellön för arbeten under 50 ton enligt ifrågasvarande yrkesbenämning/lönegrupp.

Det lokala avtalet ska vara skriftligt.

Om produktionspremiearbetet utförs som utbredning för hand utan maskiner ska produktionspremielönen (produktionspremieta-bellen + produktionen/vecka per timme) vara en helhet som för varje arbetstagare minst beaktar det i detta kollektivavtal avtalade produktionspremiestystemets fasta tabellön för arbeten under 50 ton enligt ifrågasvarande yrkesbenämning/lönegrupp.

Om utbredningsgruppen tillförs en utomstående arbetstagare eller grupp, räknas inte dessa med i utbredningsgruppen. En egen lön räknas då ut för sådan arbetstagare eller grupp.

Lönetabellerna

Startlön + personlig lönedel + yrke/speci-
alyrkesexamenstillägg

1	9,10 €
2	12,61 €
3	13,41 €
4	14,20 €
5	15,00 €

Produktionstabellön

1	6,81 €
2	9,46 €
3	10,05 €
4	10,65 €
5	11,25 €

Produktionsobjekt under 50 ton

1	11,61 €
2	14,31 €
3	14,93 €
4	15,54 €
5	16,15 €

Totaltimlönen för produktionen

1	11,20 €
2	13,83 €
3	14,43 €
4	15,02 €
5	15,62 €

Arbetstagarens produktionspremie i produktionslönearbete kan inte under en beräk-ningsperiod på en vecka understiga 4,55 €/h från och med 1.5.2010. Garantilönen höjs inte under den första avtalsperioden.

Om den personliga lönedelen inte har definie-rats i tidslönesystemet fastställs lönen enligt produktionspremiestystemet i detta kollekti-vavtal.

GOLVLÄGGARE

Lönerna höjs från 1.5.2010:

Allmän förhöjning: en procent.

Oavslutade ackord: en procent.

Månadsersättningar till arbetstagarnas repre-sentanter: tre procent.

Nya tabeller

0	9,58 €/h
I	11,06 €/h
II	13,09 €/h
III	14,44 €/h

Arbetskläder

Skyddskläder och skyddsskor ges genast i början av anställningen. I genomsnitt två overaller ges per år.

Arbetsgivaren skaffar skyddsglas med styrka till de arbetstagare som behöver glasögon i sitt arbete.

Vård av sjukt barn

Ersättning till förälder också om den andra föräldern är förhindrad att sköta barnet på grund av egen sjukdom, studier eller för att hon/han bor på annan ort.

Ackordsarbete

Ackordsbestämmelserna förnyades i tydligare form.

Life Line-mattan prissattes för avtalsperioden 4-12 procent högre än plastmattor. Prissätt-ningen av parkettarbeten utvidgades till montering av mångformsparkett och golvp-lankor

JORD- OCH VATTENBYGGNADS- BRANSCHEN

Löneförhöjning från början av den lönebetal-ningsperiod som är närmast 1.5.2010.

Allmän förhöjning: en procent.

Specialersättningen till förtroendemannen och arbetarskyddsfullmäktigen höjs med tre procent.

Lönegrupp

I	9,77 €
II	10,62 €
III	11,45 €
IV	12,38 €
V	13,38 €
VI	14,54 €

Oavslutade ackord

Priset på oavslutade ackord höjs med en procent.

Den lön som betalas för väntetid som inträ-far i ackords- och produktionspremiearbete minst enligt lönegruppen.

Studerande och minderåriga arbetstagare samt läroavtalselever

Lönen för skolelever och studeranden som arbetar under loven och för minderåriga är minst 75 procent av lönen i lönegrupp I. Lönen för dem som har studerat inom jordbyggnadsbranschen i ett år är minst 75 procent av lönen i lönegrupp II. Den lön till läroavtalselever som är beroende av den återstående läroperioden steg med fem procent.

Lönebetalningen

Lönen betalas genom en penninginrättning som verkar i Finland. Arbetsgivaren ska ge arbetstagaren en skriftlig uträkning i euro.

Tillämpningsbransch

Kollektivavtalets text om tillämpningsbran-schen förenklades.

Prövotid

Man kan inte ingå ny prövotid om en arbets-tagare inom två år återgår i samma arbetsgi-vares tjänst till uppgifter, som motsvarar dem han tidigare utförde.

Ersättningslöner

Då arbetstagarens bemärkelsedagar eller en närståendes begravning infaller på en arbets-dag är lönen minst enligt lönegrupp IV.

Skyddsutrustning

Arbetsgivaren bekostar skyddsskor och under vissa förutsättningar optiskt slipade skyddsg-las åt arbetstagaren.

OMRÅDESACKORD FÖR SKÖTSEL

Beredskap

Beredskapsersättningen höjs från 1.10.2010 med en procent.

Kontinuerligt treskiftsarbete och fortgående tvåskiftsarbete

Till arbetstagare som arbetar i fortgående tvåskiftsarbete ersätts arbetstidsförkortnin-gen med 4,7 procent. Denna bestämmelse träder i kraft i ackord som offererats efter 1.5.2010.

MÅLARBRANSCHEN

Lönerna höjs från 1.5.2010:

Allmän förhöjning: en procent.

Oavslutade ackord: en procent.

Månadsersättning till arbetstagarnas repre-sentanter: tre procent.

Nya tabeller

I	9,04 €/h
IB	10,30 €/h
II	11,25 €/h
III	12,58 €/h
IV	13,77 €/h
V	14,84 €/h

Väderförhållanden

Arbetsgivaren ska i mån av möjlighet arran-gera annat arbete eller en annan arbetsplats för den tid väderhinder råder. Om det inte finns annat arbete, betalas minst två timmars lön för den tid hindret varar.

Dagliga resekostnader

Tillfogas tabeller över 90 kilometer och över 100 kilometer. Vid dagliga resor bör dock beaktas de pendlingsregioner som Arbets- och näringsministeriet har fastställt.

Vård av sjukt barn

Ersättning till förälder också om den andra föräldern är förhindrad att sköta barnet på grund av egen sjukdom, studier eller för att hon/han bor på annan ort.

Arbetskläder

Skyddskläder och skyddsskor ges genast i början av anställningen. Vid anskaffning av overaller och skyddsskor ska arbets säkerheten, arbetsförhållandena (till exempel temperaturen) och lämplig storlek och modell beaktas separat för varje arbetstagare. Arbetsgivaren skaffar skyddsglas med styrka åt de arbetstagare som behöver glasögon i sitt arbete.

Försök med flexibel arbetstid

Man kan i företagen avtala om flexibel arbetstid per enskild arbetstagare, för hela företaget eller för ett arbetsobjekt, då det för arbetstagaren är möjligt att börja arbeta klockan 6.00 – 9.00 och sluta arbeta klockan 14.30 – 18.00. Man kan samla arbetstid på lager +40 eller -40 timmar.

Ackordsarbete

Prissättningen utvidgas under avtalsperioder med pris för fasadmålning och lätttrappning. I prissättningen för insidan tillfogas tejping av karmar och priset för mellanmålning höjs betydligt. Ackordsbestämmelserna gjordes klarare och förbättrades bland annat då det gäller mottagning och flyttning av varor.

JORDBYGGNADSRANSCHEN

Kollektivavtalet börjar 23.3.2010 och slutar 29.2.2012.

Löneförhöjningarna 2010

Allmän förhöjning 0,18 euro i timmen från början av den lönebetalningsperiod som börjar närmast efter 1.6.2010.

Ny grundtimlönstabell från 1.6.2010:

Lönegrupp A	8,98 €/h
Lönegrupp I	10,10 €/h
Lönegrupp II	11,22 €/h
Lönegrupp III	12,06 €/h

Om förhöjningen av grundtimlönerna tillsammans med den personliga lönedelen eller glidningen leder till en löneförhöjning över 0,18 €/h justeras den personliga lönedelen eller glidningen så att löneförhöjningen stannar vid 0,70 €/h. I första hand justeras glidningen. Förhöjningen ska alltid vara minst som den allmänna förhöjningen.

Löneförhöjningarna 2011

Den allmänna förhöjningen från början av den lönebetalningsperiod som börjar närmast efter 1.3.2011 avtalar i januari 2011. Om parterna inte når enighet om det, kan de säga upp avtalet att upphöra från och med 1.3.2011.

Textändringarna

Prövotid

Man kan inte på nytt avtala om prövotid om arbetstagaren inom två år återgår i samma arbetsgivares tjänst i likartade uppgifter.

Screeningar

Arbetsgivaren ersätter arbetstagarens lönebortfall för deltagande i riksomfattande screeningsprogram (1339/2006), om det inte är möjligt att genomgå undersökningen utanför arbetstid.

BYGGNADSPRODUKTINDUSTRIN

Löneförhöjningarna

Lönerna för alla arbetstagare inom branschen höjs från början av den lönebetalningsperiod som börjar närmast 1.5.2010 med en allmän förhöjning som är en procent. Timlönerna enligt svårighetsklassificeringen är från den löneperiod som börjar närmast 1.5.2010:

Svårighetsgrad/euro	
1.	8,75
2.	9,16
3.	9,59
4.	10,04
5.	10,51
6.	11,01
7.	11,52

Timlönerna för unga arbetstagare är från början av den löneperiod som är närmast 1.5.2010:

under 17 år	7,36 €/h
under 18 år	7,72 €/h

Särskilda tillägg

De särskilda tilläggen i 14 § i kollektivavtalet träder i kraft från den lönebetalningsperiod som börjar närmast 1.5.2010. Skift- och miljötilleggen är från början av den lönebetalningsperiod som börjar närmast 1.5.2010 i kvällsskift 1,23 euro i timmen och i nattskift 2,12 euro i timmen. Miljötilleggen är från början av den lönebetalningsperiod som börjar närmast 1.5.2010 62 cent i timmen och gruvtillegget är 1,92 euro i timmen.

Tjänstetidstillägg

Tjänstetidstilläggen är från början av den lönebetalningsperiod som börjar närmast 1.5.2010

Anställningstid	tillägget
Över 5 år	24 cent i timmen
Över 10 "	29 "
Över 15 "	34 "
Över 20 "	40 "
Över 25 "	45 "
Över 30 "	51 "
Över 35 "	57 "

En extra förhöjning av lönegrunderna leder inte till att lönerna i tids- eller prestationslönarbete höjs över de avtalade allmänna förhöjningarna, om lönerna förhöjda med den allmänna förhöjningen uppfyller bestämmelserna i det nya kollektivavtalet.

Textändringarna

Tidpunkten för betalning av semesterlönen

Man kan lokalt avtala om att semesterlönen i sin helhet eller en del av den betalas under semestern på normal lönebetalningsdag.

Lönen till arbetstagarnas representanter

Den särskilda ersättningen till arbetstagarnas representanter i § 30 höjs med tre procent. De särskilda ersättningarna till arbetstagarnas representanter är från början av den lönebetalningsperiod som börjar närmast 1.5.2010:

Antalet arbetstagare som företräds

euro/månad	
10–50 arbetstagare	61,80 €
51–100 arbetstagare	77,25 €
Över 100 arbetstagare	115,81 €

Arbetstagarnas representanter och förhandlingsordningen

Tilläggs ovanstående mellanrubrik om arbetstagarnas representanter och förhandlingsordningen att gälla § 28-33 samt följande stycke i § 29:

Ersättningens storlek bestäms enligt läget den 1 januari. Den lediga tid som beviljas huvudförtroendemannen fastställs enligt antalet anställda arbetstagare den 1 januari. Efter tillägget lyder § 28–33:

28 § Befrielse från arbete för förtroendemän och arbetarskyddsfullmäktige

För huvudförtroendemannen arrangeras i förtroendemannaavtalet avsedd befrielse från arbete för att utföra sitt förtroendeuppdrag på följande sätt:

Antalet arbetstagare på arbetsplatsen mängden regelbunden befrielse

10–20 2 timmar i veckan

21–50 4 timmar i veckan

51–100 8 timmar i veckan

101–150 12 timmar i veckan

151–300 16 timmar i veckan

301–600 24 timmar i veckan

över 600 helt befriad

Den lediga tid som beviljas huvudförtroendemannen fastställs enligt antalet anställda arbetstagare den 1 januari.

Ersättningen till förtroendemännen och arbetarskyddsfullmäktige

Till företagets eller den regionala enhetens huvudförtroendemannen och arbetarskyddsfullmäktigt, som är medlem i Byggnadsförbundet, betalas en separat ersättning utgående från hur många arbetstagare han företräder.

Antalet arbetstagare som företräds

euro/månad	
10–50 arbetstagare	61,80 €
51–100 arbetstagare	77,25 €
Över 100 arbetstagare	115,81 €

Ersättningsbeloppet bestäms enligt läget den 1 januari.

Möten på arbetsplatsen

En registrerad underavdelning, dess arbetsplatsavdelning, fackklubb eller motsvarande i det förbund som är part i kollektivavtalet har rätt att utanför arbetstiden (innan arbetstiden börjar, på matrasten eller omedelbart efter att arbetstiden upphört eller efter separat överenskommelse också under tid som hör till veckovilan) arrangera möten kring frågor som gäller arbetsförhållandena på arbetsplatsen under följande förutsättningar:

1. Man ska, om möjligt, tre dagar före det avsedda mötet, avtala med arbetsgivaren om att det hålls på arbetsplatsen eller på annan i detta avtal avsedd plats.

2. Arbetsgivaren anvisar en mötesplats, som antingen finns på arbetsplatsen eller i dess närhet och som arbetsgivaren bestämmer över och som lämpar sig för ändamålet. Om en sådan inte finns bör man vid behov förhandla om att finna en ändamålsenlig lösning. Då mötesplatsen väljs bör man bl.a.

fästa uppmärksamhet vid att bestämmelserna om arbetarskydd, arbetshygien och brandsäkerhet kan följas och att mötet inte stör affärs- eller produktionsverksamheten.

3. Den organisation och den organisatör som reserverat möteslokalerna ansvarar för ordningen på mötet och för att mötesplatsen är städad. Organisationens förtroendevalda bör finnas på plats under mötet.

4. Mötesarrangören har rätt att till mötet inbjuda representanter för det förbund som är part i kollektivavtalet och dess underavdelning samt dessas centralorganisationer.

Lokala avtal

Det lokala avtal som avses i kollektivavtalsbestämmelserna genomförs enligt förhandlingsordningen i kollektivavtalet antingen mellan arbetstägaren och arbetsgivaren eller mellan förtroendemannen och arbetsgivaren. Avtalet kan ingås på viss tid eller gälla tills vidare. Ett avtal som gäller tills vidare kan sägas upp med en uppsägningstid på tre månader, om man inte har avtalat om annan uppsägningstid.

Ett avtal som ingåtts mellan förtroendemannen och arbetsgivaren binder de arbetstagare som förtroendemannen anses företråda. Avtalet ingås skriftligt, om en av avtalsparterna ber om det.

HUSBYGGNAD

Avtalsperioden

Avtalsperioden börjar 19.4.2010 och slutar 29.2.2012. Parterna avtalar om storleken på löneförhöjningen för år 2011 före 31.1.2011. Om parterna inte når enighet om förhöjningen, upphör avtalet att gälla 28.2.2011.

Löneuppgörelsen 2010

Lönerna höjs från början av den löneperiod som börjar närmast 1.5.2010.

Tidlönerna

Den allmänna förhöjningen är en procent och den betalas till alla arbetstagare. Den allmänna förhöjningen räknas på arbetstägarens arbetsplatsvisa lön. Den arbetsplatsvisa lönen utgörs av timlönen, som baserar sig på arbetstägarens lönegruppering, den personliga lönedelen och arbetsplatstillägget.

Den allmänna förhöjningen ökar arbetstägarens personliga lönedel.

De nya timlönerna enligt lönegrupp:

grupp	ny RMP/h
I	9,04
II	10,30
III	11,36
IV	12,63
V	13,81
VI	14,84

Den särskilda förhöjningen till arbetstägarens representanter (förtroendemen, arbetarskyddsfullmäktige och kontaktmän) höjs med tre procent.

Ackordslöner

I oavslutade ackord höjs lönerna med en procent per timme för det resterande ackordet.

Ackordsprissättningen

Priserna i ackordsprissättningen höjs med en procent.

Den förnyade ackordsprissättningen utvidgades beträffande såväl tillämpningsområdet som de prissatta arbetena. Prissättningen omfattar formarbeten, armeringsarbeten, betongarbeten, elementarbeten, vattentaksarbeten, vattenväggsarbeten, montering av träfönster och dörrar, ytterväggsarbeten, träarbeten inomhus, murningsarbeten, rappningsarbeten, sömningsarbeten och plattläggningsarbeten.

Delta i den utbildning som kretskontoren arrangerar för förbundets medlemmar om prissättningen.

Tilläggen (9 §)

Kvällsarbetsstillägg 1,03 euro
Nattarbetsstillägg och tillägg för flyttad arbetstid 1,94 euro
Beredskapsarbete 3,92 euro

Övriga textändringar

Ackordslöner (24 §)

I ackordsarbete ska lönen betalas minst enligt lönegrupp IV. Om det konstateras att arbetsresultatet inte motsvarar denna lön, kan ackordet avbrytas av bägge sidor.

Lönebetalning (26 §)

Lönen betalas till ett bankkonto som arbetstägaren uppger via en i Finland verksam penninginrättning. När arbetsgivaren betalar lönen ska han ge arbetstägaren en uträkning i euro av vilken framgår hur stor lönen är och hur den fastställts.

Samarbete kring utbildnings- och praktikplatser (28 §)

Arbetsgivaren och arbetstägaren avtalar om handledning av arbetet för elever i inlärn timer och läroavtalselever. Samtidigt utreds arbetsplatshandledarens möjligheter att utföra uppdraget, hur det påverkar skötseln av hans egna arbetsuppgifter och hur uppdraget påverkar hans lön.

Ersättning för arbetsredskap (32 §)

I yrkesförteckningen gjordes ett tillägg (punkt 1) armerare.

Ny punkt 3: Arbetsgivaren skaffar verktyg enligt nedanstående lista och motsvarande verktyg. Om man med arbetstägaren kommer överens om att han använder egna verktyg enligt listan eller motsvarande, avtalas också om ersättning för den tid de används.

- kedjesågar
- figursågar och fräsar
- större bormaskiner
- gir- och bordscirklar
- tryckluftskompressorer och spikmaskiner
- slaghammare och pikningsmaskiner
- elektroniska mätapparater

Lön för sjuk- och olycksfallstid (34 §)

Punkt 4: För karenstiden i sjukförsäkringen högst 14,27 €/h.
För den resterande tiden med lön 18,56 €/h

Vård av sjukt barn under tio år (34 §)

Punkt 7: För samma sjukdomsfall betalas bara till den ena föräldern. Ersättning för att ordna vård eller vårda sjukt barn under en kort frånvaro betalas också i det fall, att den andra föräldern är förhindrad att sköta barnen på grund av sjukdom, studier eller boende på annan ort eller därmed jämförbar bestående vistelse och godtagbart intyg över hindret bör kunna uppvisas om arbetsgivaren ber om det.

Bestämmelser av försökskaraktär om flexibel arbetstid

Bestämmelserna om flexibel arbetstid tilläm-

pas på prov under kollektivavtalsperioden, varefter parterna bedömer om det är nödvändigt att fortsätta avtalet. Bestämmelserna om försöket finns i det nya kollektivavtalet och det behandlas på kurser. Det lönar sig för en arbetstägare, som eventuellt är intresserad av att pröva på flexibel arbetstid, att kontakta förbundets kretskontor eller en ombudsman på husbyggnadsbranschen eller målarbranschen på intressebevakningsavdelningen. Förbunden har kommit överens om att följa med försöket. Därför är det viktigt att vi får höra om erfarenheterna av flexibel arbetstid.

Avtalade arbetsgrupper

Upprätthållande av arbetsförmågan och hantering av sjukfrånvaro

Byggnadsförbundet och Byggnadsindustrin RT utreder tillsammans lämplig praxis för byggbranschen för att upprätthålla arbetsförmågan och för att hantera sjukfrånvaron. Det är meningen att skapa nya avtalsbaserade verktyg för att förebygga sjukfrånvaro och för att upprätthålla arbetsförmågan. Speciell uppmärksamhet fästs vid hur arbetstägarna orkar i arbetet och på att förbättra arbetsmiljön. Parterna utreder också god praxis inom andra branscher och hur dessa lämpar sig för byggbranschen.

Främjande av sysselsättningen och arbete mot ekonomisk brottslighet

Dialogen och beredskapen för att minska den ekonomiska brottsligheten fortsätter. Arbetsmarknadsparterna inom byggbranschen deltar även med myndigheterna och andra organisationer i samarbetet mot ekonomisk brottslighet.

Arbetsstidsgruppen

Arbetsgruppen följer upp försöket med flexibel arbetstid.

Inkvarteringsarbetsgruppen

Utreds hur inkvarteringsbestämmelserna i kollektivavtalet fungerar och vilka förändringsbehov som eventuellt finns.

Ackordsgruppen

Prissättningen och förutsättningarna för ackordsarbetet utvecklas i en gemensam arbetsgrupp.

HUSTEKNIK

Löneförhöjningarna

De personliga tidlönerna (PTP+HPO) höjs från början av den lönebetalningsperiod som börjar närmast 1.5.2010 med en allmän förhöjning som är en procent. Grundtimlönerna är från den lönebetalningsperiod som är närmast 1.5.2010:

Lgr	€/h
S	9,29
1	11,41
2	13,67
3	14,41
4	15,26

Den personliga lönedelen uppstår så att den nya grundtimlönen dras av från arbetstägarens förhöjda tidlön (PTP+HPO). Den skillnad som återstår är arbetstägarens nya lönedel.

Månadslönerna

De avtalade månadslönerna höjs med en procent från början av den lönebetalningsperiod som börjar 1.5.2010 eller närmast det datumet.

Prestationsbundna löner i kollektivavtalet

Löneförhöjningen ges från början av den lönebetalningsperiod som börjar 1.5.2010 eller närmast det datumet.

Normtimkoefficienten inom rör- och ventilationsbranschen 14,84 €/NH och delackordskoefficient i motsvarande relation. Penningkoefficienten för ackordsprissättningen inom rörisoleringsbranschen 3,30 €/enhet.

Normtimkoefficienten inom rör- och ventilationsbranschen och penningkoefficienterna inom rörisoleringsbranschen införs så att förhöjningseffekten beaktas i relation till arbetade timmar.

Premielönearbeten (klumpackord)

I arbeten, där premielönsavtalet har ingåtts före början av den lönebetalningsperiod som börjar närmast 1.5.2010, betalas ett separat tillägg för arbetade timmar på 0,15 €/h per löneperiod fram till början av nästa löneförhöjningsskede. Detta separata tillägg dras inte av från prestationslönesumman.

I arbeten, där premielönsavtalet har ingåtts före den lönebetalningsperiod som började 1.3.2009 eller närmast efter det datumet betalas ett separat tillägg för arbetade timmar på 1,01 €/h (0,15 €/h + 0,86 €/h) per löneperiod fram till nästa löneförhöjningsskede. Detta separata tillägg dras inte av från prestationslönesumman.

Tilläggen i kollektivavtalet

Tillägg	€/h
Kvällsskiftstillägg	0,93
Nattskiftstillägg	1,86
Kvällsarbetsstillägg	0,93
Nattarbetsstillägg	1,86
Tillägg för försenat meddelande om flyttat arbetsskift	2,18
Yrkesexamenstillägg	0,45
Specialyrkesexamenstillägg	0,83

Verktyg ersättning inom rörisoleringsbranschen

Höjs från början av den lönebetalningsperiod som är närmast 1.5.2010 och är därefter 1,60 cent/dag.

Separat tillägg som betalas till huvudförtroendeman och arbetarskyddsfullmäktig

Antal arbetstagare som företräds euro/två veckors löneperiod

10-50 arbetstagare	28,52
51-100 arbetstagare	35,65
över 100 arbetstagare	53,45

Textändringar

Söckenhelgersättningar

Till arbetstagare som är berättigad till söckenhelgersättning betalas ersättningen också för en söckenhelg som infaller under de två första veckorna av en permittering av ekonomiska och produktionsmässiga orsaker.

Arbetstidsförkortningen

Perioden för arbetstidsförkortningen är ett kalenderår. Arbetstidsförkortningen uppgår till 96 timmar om året. Arbetstidsförkortningsledigheten ges som lediga dagar vid en tidpunkt som arbetsgivaren bestämmer. Ledigheten kan också ges genom att förkorta den dagliga arbetstiden, om arbetsgivaren och arbetstagaravtalar om det. Arbetsgivaren ska meddela om tidpunkten för respektive förkortningsledighet minst två veckor före ledigheten. Om arbetsgivaren har gjort upp en bruksplan

för arbetstiden, där tidpunkterna för förkortningsledigheterna har bestämts, har han rätt att flytta de i bruksplanen uppgivna förkortningsledigheterna inom ramen för förkortningsperioden genom att meddela om flyttningen och samtidigt om den nya tidpunkten minst en vecka före ledigheten.

Arbetsgivaren och arbetstagaravtalar om att spara arbetstidsförkortningen eller om att arbetstagaravtalar om att arbetstidsförkortningen kan inte flyttas till att hållas utanför anställningen.

De lediga dagar som ges på basis av detta avtal och som annars hade varit arbetsdagar, räknas som dagar jämförbara med dagar i arbete vid intjänning av semester.

Inkomstkomensationen för förkortningen av arbetstiden erlaggs med arbetstidsförkortningspenningen. Den är 5,5 procent av den lön som betalas för tiden i arbete eller av lön som förfallit till betalning inklusive ersättning för övertid och nödarbete.

Arbetstidsförkortningspenningen betalas inte för skolelev och studerande som arbetar under skollovet. Om mängden arbetstidsförkortning minskar enligt punkt 1 Tillämpningsbestämmelser i detta avtal, minskar arbetstidsförkortningspenningen i samma proportion.

Arbetstidsförkortningspenningen betalas på lönebetalningsdagen för respektive löneperiod.

I medlemsföretagen kan man avtala avvikande från ovanstående så att arbetstidsförkortningspenningen betalas till ett belopp som motsvarar förkortningsperioden i samband med den lönebetalningsperiod under vilken arbetstidsförkortningen har getts. Alla arbetstidsförkortningspenningar ska dock betalas senast i samband med den lön i vilken ingår lönen för den 31 maj.

Den centrala ändringen är att arbetstidsförkortningsperioden nu är hela kalenderåret då den tidigare skulle ges i september-maj. Samtidigt delades ersättningsprocenten för arbetstidsförkortningspenningen kostnadsneutralt för hela året och den är 5,5 procent.

Det nya systemet för arbetstidsförkortning införs från 1.6.2010, eftersom arbetstidsförkortningsperioden enligt det gamla systemet slutar 31.5.2010. Från början av juni börjar alltså den 5,5 procent stora arbetstidsförkortningspenningen betalas per löneperiod. Det är fortfarande möjligt att i organiserade företag avtala om annan tidpunkt för betalning av arbetstidsförkortningspenningen.

Lönebetalningen

Lönen betalas till ett bankkonto som arbetstagaravtalar om via en penninginrättning som verkar i Finland.

Ackordsprissättningen för rörlägningsbranschen

Avtalsparterna tillsätter en arbetsgrupp som behandlar problemen i prestationslönearbeten och bestämmelserna om dem inom rörlägningsbranschen. Målet för arbetsgruppen är att ge ett enigt förslag om behoven att förnya prestationslönesystemet inom rörlägningsbranschen. Arbetsgruppen ska vara klar 31.12.2010. Enhälliga förslag kan genomföras under avtalsperioden.

VATTENISOLERING

Lönerna höjs från början av den lönebetalningsperiod som börjar närmast 1.5.2010. Den allmänna förhöjningen, tabellönerna och ackordspriserna höjs med högst en procent. I oavslutade ackord betalas en ersättning på 0,18 euro för arbetade ackordstimmar.

Lönerna

1	9,03 €
2	11,42 €
3	13,52 €
4	15,05 €

Ackordsbestämmelserna

Ändras facket för lutande ytor 1:1 så att priset avtalas separat.

Nytt pris för fördjupning av tal fyra euro/brunn

Montering av betongplattor 1,57 €/m², inklusive maskinsågning.

Betonggjutning 1,45 €/m².

Lönegrupp 2

Innehållet i lönegrupp 2 ändras till att lyda:

* Arbetstagaravtalen inom vattenisoleringsbranschen som varit inom branschen under två år

* Torkning, efterbevakning av eldarbeten, lagerarbete, mätning och lyft för arbetstagaravtalen som hör till lönegrupp 2-4

* resor under arbetstid.

Textändringar

19 § Andra ersättningar, ny punkt 7:

Åt arbetstagaravtalen, som inte arbetar på sin ordinarie arbetsplats, betalas en daglig skattefri måltidsersättning enligt skatteförvaltningsbeslut. Betalning av måltidsersättning förutsätter att något dagtraktamente inte erlaggs för arbetsresan och att arbetsgivaren inte har kunnat arrangera arbetsplatsbespisning.

19 § Andra ersättningar

Om arbetstagaravtalen arbetsresa i en riktning från arbetstagaravtalen nollpunkt till arbetsplatsen är över 60 kilometer, betalas för den överskridande restiden en ersättning enligt lönegrupp 1.

12 § Dagtraktamente och ersättning för resekostnader, punkt 6:

För tid som går till resa betalas till arbetstagaravtalen en ersättning för restiderna som motsvarar lönen för restid högst enligt lönegrupp 3. Ersättningen betalas om förutsättningarna för dagtraktamente uppfylls. Om en sovplats arrangerats för arbetstagaravtalen, betalas ingen lön för restid klockan 20.00-7.00.

Arbetsgivaren betalar till en utkommenderad arbetstagaravtalen som är berättigad till dagtraktamente en ersättning för den tid som används till att resa enligt lönegruppen, dock högst enligt lönegrupp 3, för restiderna för dagliga enkelresor på över 30 kilometer. Man kan lokalt avtala avvikande från bestämmelserna i denna paragraf.

Skyddsutrustning

Arbetsgivaren ger till arbetstagaravtalen utan ersättning skyddsglas, skyddshjälm och öronskydd som kan fästas vid den samt mössa till skyddshjälm.

Arbetsgrupper

Avtalades som att tillsätta en arbetsgrupp med uppgift att följa med normerna för värmeisoleringen samt styrkan på isoleringsmaterialerna samt utvecklingen av hur isoleringen fästs.